

POPULARNONAUKOWE STRESZCZENIE PROJEKTU

Trajan uważany jest za jednego z najlepszych cesarzy, którego kojarzy się z okresem stabilności i rozwoju Cesarstwa Rzymskiego (lata 98-117 po Chr.), niestety nie dość dobrze odzwierciedlonego w źródłach historycznych. Zazwyczaj okres ten rozpatruje się pod kątem wojen dackich czy kampanii partyjskiej, mniej koncentrując się na lokalnej polityce poszczególnych regionów. Jednym ze źródeł przybliżającym kwestie administracji i funduszy w prowincji jest korespondencja Pliniusza Młodszeo z cesarzem. Jednak nie jest to źródło dostarczające pełnej informacji odnośnie polityki finansowej w Bitynii i Poncie. Jednym z jej aspektów jest prowadzona polityka monetarna. Mennictwo prowincjonalne jest zagadnieniem problematycznym ze względu na brak jednolitego systemu monetarnego oraz różne typy monet, w przeciwieństwie do emisji imperialnych bitych w Rzymie, które musiały mieć znaczenie dla lokalnej polityki i produkcji.

Głównym celem badań jest określenie polityki menniczej Bitynii i Pontu w okresie rządów Trajana, na podstawie badań numizmatycznych, uzupełnionych innymi kategoriami źródeł, zebranych na podstawie kwerend, w celu uzyskania szerszego kontekstu ekonomicznego i kulturalnego. W trakcie badań należy rozpatrzyć poszczególne aspekty, nieopracowane do tej pory zbyt dokładnie, dotyczące wpływu na lokalną produkcję interwencji cesarza, statusu danego ośrodka, handlu, kultu oraz armii, a także sąsiednich prowincji, takich jak Tracja, Azja czy Kapadocja. Należy zastanowić się nad mennicami oraz ich emisjami pod kątem struktury nominalowej, kruszcowej, wielkości, liczby użytych stempli, rytmu produkcji oraz wizerunkami. W tym celu zostaną przeprowadzone kwerendy służące pozyskaniu niezbędnych zdjęć oraz informacji odnośnie ilości monet czy parametrów metrologicznych. Ze względu na podobieństwa emisji różnych ośrodków należy rozpatrzyć kooperacje poszczególnych miast prowincji, mając na uwadze rywalizacje między nimi. Ponadto niektóre monety Bitynii i Pontu czasów Trajana są kopiami emisji Flawiuszy, wybitych w mennicy imperialnej funkcjonującej między 80-82AD przypuszczalnie na terenie Tracji. Zagadnienie to należy rozpatrzyć znacznie dokładniej ze względu na brak przeprowadzonych do tej pory badań. Należy zwrócić również uwagę na cyrkulacje w prowincji monet prowincjonalnych oraz imperialnych, stanowiące źródło wzorców dla niektórych portretów cesarskich emisji lokalnych. Na tej podstawie istnieje możliwość ustalenia dokładniejszej chronologii monet, a także rytmu produkcji lokalnej. Zestawieniu poszczególnych wizerunków, ich weryfikacji, klasyfikacji i wyszukiwaniu podobieństw posłuży oprogramowanie stosowane do prac inżynierskich i wizyjnych, bazujące na fotografiach monet wykonanych przez autora projektu.

Badania nad mennictwem prowincjonalnym w okresie rzymskim rozwijają się obecnie dynamicznie, jednakże ze względu na brak rozpatrywania tejże problematyki w latach wcześniejszych, są to opracowania ogólne. Do tej pory badania skupiały się głównie na terenach prowincji Azji, Syrii, Judei czy Egiptu. Bitynia i Pont ze względu na swoje położenie była miejscem strategicznym, umożliwiającą przemieszczanie ludności na tereny wschodnie, a także wielu połączeń i transakcji handlowych. Określenie polityki menniczej, przy zestawieniu z sytuacją ekonomiczną i kulturową będzie miało znaczący wpływ na rozwój badań nad mennictwem prowincjonalnym oraz imperialnym, prowincjami rzymskimi oraz wpływem kultury rzymskiej, kontaktów i relacji między różnymi społecznosciami lokalnymi, a także nad samym okresem panowania Trajana.